

A Közösségi nevelés (osztályfőnöki) tantárgy jelentősége a katolikus iskolában

Apáink, nagyapáink korában a falunak, közösségnek egységes volt erkölcsről, nevelésről, kötelességekről és jogokról a felfogása. Valaha a család közegében tapasztaltuk meg a lehetőségeinket, korlátainkat, tanultuk meg, hogy mire érzékeny a mi lelkünk s mire a másik emberé, ott szoktuk meg a viselkedési szabályokat, ott nyertünk tapasztalatot az ember és a közösség természetes működéséről. A család pedig szervesen illeszkedett a nagyobb közösség, a falu és nemzet egységes értékrendszerébe, az pedig a keresztény valláserkölcson alapuló, mégis egészen konkrét európai értékrendbe.

Ma is minden gyermeknek joga van egy ilyen egységes és viszonylag nyugodt világhoz.

Az osztályfőnöknek kötelessége, hogy a szülői ház nevelését támogassa, szükség esetén, hiányait pótolja, de természetesen a szülőkkel való együttműködést keresve.

Az osztályfőnöki órának döntő szerepe van abban is, hogy a gyermekben megszülessék a **hit** és a **tudás**, valamint a hit és az **élet szintézise**.

A katolikus iskola színvonalas oktató munka egy sajátos közegben, aminek **alapja a résztvevők személyes találkozása az evangélium Krisztusával**, amiből személyes öröm és hivatástudat fakad, s ebből következik az egyéni és közerkölcs.

Kulcskompetenciák:

Anyanyelvi kommunikáció

A közösségi nevelés órákon számos lehetőség kínálkozik az anyanyelvi kommunikáció képességeinek fejlesztésére. Ez foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Az anyanyelvi kompetencia feltételezi, hogy a tanuló rendelkezik azzal a képességgel, hogy szóban és írásban kommunikálni tud különböző helyzetekben. Fontos kiemelni a vitakultúra fejlesztését, főképp a konszenzuserősítő problémamegoldásokhoz felhasználandó érvelési eljárások gyakorlását. Az anyanyelvi kompetenciával szoros kapcsolatban van az esztétikai minőség tisztelete, mások véleményének elfogadása, az élmények és érzések kreatív kifejezése is. A beszédkészségnek és a szóbeli szövegek megértésének fejlesztésével önismeretre, önbecsülésre, az ezeken alapuló

magabiztos fellépésre és mások személyiségének tiszteletére, véleményének megbecsülésére nevelés.

Idegen nyelvi kommunikáció

Fontos a kulturális sokféleség megismerése, a másság elfogadása, más népek kultúrájának ismerete. A beszélgetések során cél a kulturális sokféleség tiszteletben tartása, a nyelvek és kultúrák iránti érdeklődés és kíváncsiság felkeltése.

Matematikai kompetencia:

A logikailag helyes következtetések alkalmazása az érvelésekben erősíti a matematikai kompetenciát. A kreatív és a kritikai gondolkodás technikáinak alkalmazása a vitákban lesz hasznos eszköz.

Természettudományos kompetenciája

A természettudományos kompetencia magába foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősségnek a problémáját. Fontos az etikai kérdések iránti érdeklődés felkeltése, a tudományos és technológiai fejlődésnek az egyénre, a családra, a közösségre és az egész emberiségre gyakorolt hatásainak kritikai elemzése. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás is mint meghatározó erkölcsi alapelv bekerült a megvitatandó témák közé.

Digitális kompetencia

Azoknak a képességeknek a fejlesztése, amelyek felölelik az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást. Közösségi nevelés órákon ez megvalósulhat információk gyűjtése révén adott témához iskolai vagy más könyvtárban, médiatárban, múzeumokban, interneten. A digitális és hagyományos források révén elért információk szűrése és kritikus felhasználása elképzelhetetlen a felelősségteljes attitűd kialakítása nélkül.

Hatékony, önálló tanulás

A helyes tanulási stratégiák elsajátítása teszi alkalmassá a tanulót az élethosszig tartó tanulásra, az önálló orientációra és ismeretszerzésre. Ennek érdekében fontos a különböző tanulási stratégiák és módszerek megismerése, valamint az egyéni tanulási stratégiák és technikák megválasztásának szempontjai. A hatékony, önálló tanulás módszereinek kialakítása érdekében szükséges a motiváció fenntartása, az új ismeretek szintetizálásának képessége, az idővel és az információval való hatékony gazdálkodás.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékközpontú, személyek és kultúrák közötti, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és közösségi beilleszkedés feltételei. E kulcskompetencia alapja a különböző területeken folyó hatékony kommunikáció, a különböző nézőpontok megértésének és figyelembe vételének képessége, az empátia. E kulcskompetencia alapja a hatékony kommunikáció, a különböző nézőpontok megértésének és figyelembe vételének képessége, a környezet problémái iránti érzékenység. A sikeres kommunikációs kapcsolatok és a társadalmi részvétel érdekében elengedhetetlen a normatudat, a viselkedési és magatartási szabályok megértése.

Esztétikai – művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A nyitottság, érdeklődés és fogékonyság a művészetek iránt fejleszti a kreativitást, segít gazdagítani az önismeretet, az emberi viszonyokat és a jobb eligazodást világunkban. Az ember mindennapjait kísérő dolgokról folytatott beszélgetésekben (pl. öltözködés, a lakás, a szórakozás, a szabadidő eltöltése) formálni lehet a tanulók esztétikai érzékét, orientálni lehet őket a művészetek minél szélesebb körű befogadása felé.

Sajátos feladatunk a katolikus iskolában:

1. Valóság-alapú és ugyanakkor **személyes világkép és világnézet** kialakításának tapintatos segítése.
2. A személyiség kibontakozásának segítése, az **önnevelés, a jellemformálás** fontosságának bemutatása, segítségnyújtás ebben.
3. A helyes önismeretre építő **hivatás-keresés** támogatása.
4. Tudatosan vállalt **keresztény életvitel** kialakítása: munka, pihenés, ünneplés harmóniája.
5. A másokért vállalt és általában a **felelősség** kialakítása, segítségnyújtás a közösségi emberré formálódásban.

6. Tapasztalja meg és tudatosodjon benne, hogy a közösségnek milyen nélkülözhetetlen szerepe van jelleme alakulásában, tanuljon meg eligazodni az **emberi kapcsolatok világában** és **legyen nyitott nagyobb közösségek felé is** (iskola, plébánia, nemzeti és világegyház, ill. a társadalom)
7. A közösségben – reális önismeretre építve **keresse és találja meg a helyét**. Tanuljon meg alkalmazkodni, ha vezetésre termett, ezt szolgálatnak tekinteni.
8. A közös imádság, szentmisék, lelkigyakorlatok, keresztyén módon megélt iskolai táborok által a **vallás** közösségformáló erejének tudatosítása.
9. A tanulóknak fejlődjön ki a **nemzeti azonosságtudat**, az Európához tartozás tudata, valamint ismerjék és becsüljék meg más népek hagyományait, kultúráját, szokásait és életmódját illetve az emberiség közös problémáit is.

Minden évfolyam tantervét 36 órára terveztük. Külön terveztük a magatartást-szorgalmat és a felelősi-, ill. tanulmányi munkát értékelő órákat, mert ez a felelős munkára nevelés fontos eszköze. Jellemző, hogy a követelményrendszert spirálisan, egyre bővülő módon szerkesztettük. Ezért a tematikus összesített óraterv mindegyik szakaszban (alapozó és fejlesztő szakasz) azonos, a tématervben részletezzük az adott évfolyam életkori sajátosságai szerint.

Közösségi nevelés (Osztályfőnöki) 5-8. évfolyam

5. évfolyam

Célok, feladatok, fejlesztendő területek: A nevelési ciklus alapozó időszaka a viharos lebontás, a gyors változás kora kezdődik. A test gyors fejlődése mellett lassúbb az érzelem pozitív változása (ez változó és szélsőséges).

Ez a mindenbe belekötő, kegyetlenül kritikus, a mindent jobban tudó kamaszok ideje. A szülő lassan – vagy hirtelen – lekerül a piedesztálról, nem ideál többé. Ez is idegesíti a gyermeket, úgy érzi: becsapták. Megjelenik az önmaga-keresés, elkezdődik a gyermek-éntől való menekülés, kialakul az önvizsgáló állapot. Túlzott magabiztossággal igyekszik igazolni a felnőtté válás folyamatát, ill. a fantázia világába menekül.

Itt kell az iskolának stabil pontként működnie, ideálokat felkínálni és terelgetni a gyermek önvizsgáló és lázadó hajlamait.

Szeretettel, türelemmel és abban bízva, hogy ő is túl lesz ezen az időszakon, mint sok millió elődje – okos irányítással kell segítségére lenni.

Tudnia kell a nevelőnek, hogy a gyermeknek nagy szüksége van rá, még akkor is, ha ezt nagy igyekezettel titkolja is.

Megértésre, bölcs szigorra és következetességre, ugyanakkor időben alkalmazott rugalmasságra van szüksége.

Óraszám: 36 óra / tanév
1 óra / tanítási hét

Ajánlás az éves óraszám felosztására

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Iskolánk	2
2.	Ünnepeink	4
3.	Családunk	6
4.	Példaképeink	4
5.	Egészségünk, környezetünk	4
6.	Tanulásmódszertan	4
7.	Közlekedésbiztonság	4
8.	Értékelés, adminisztráció, aktualitások	8
	Összesen:	36

A NAT 2020 alapján megfogalmazott egyén és közösség témakörben a hagyományos osztályfőnöki munka kap teret. Ennek – a szervezői, adminisztratív és értékelő munkán túl – kiemelt feladata az együttműködés és a kommunikáció kompetenciáinak fejlesztése. Emellett az osztályközösség vagy tanulócsoport által vállalt feladat teljesítésén keresztül a konfliktusos, együttműködési helyzetekre adott minták és reflexiók, továbbá a folyamat értékelésének eszközei is érdemi fejlesztési lehetőséget kínálnak. Ebbe tartoznak az iskoláról, iskola közösségéről

való ismeretek, a jelen, múlt eseményeinek feldolgozása, az ünnepek közös megélése, szokások, hagyományok felelevenítése, és a család kiemelt szerepe, mint minden emberi közösség alappillére

A tanulásmódszertan: tanulás tanulása témakörben a fejlődő szemléletmód megalapozása mellett saját tanulási stílus feltárása és az egyes tanulási stílusokhoz igazodó technikák gyakorlása áll középpontban.

Az egészségfejlesztés témakörben a táplálkozás, valamint a mozgás és a gerincvédelem témái segítik a tanulók tájékozódását, a helyes egészségmagatartás megalapozását. Az egyéni és iskolai környezetben rejlő lehetőségek feltárását, megbeszélését tartjuk fontosnak a diákok számára.

A közlekedésbiztonság témakörében kiemelt hangsúllyal kell átadni a gyalogos közlekedéssel, illetve a közlekedési jelzések hierarchiájával, valamint a jelzőtáblák és az útburkolati jelek szerepével kapcsolatos ismereteket. Különös hangsúlyt kell fektetni a kerékpáros közlekedés szabályaira, veszélyeire, mivel iskolánkba nagyon sok diák jár biciklivel napi szinten.

Az aktualitások a következőket tartalmazhatják:

- tanév előkészítése, tisztségviselők megválasztása, balesetvédelem
- advent, karácsonyi előkészület
- félév értékelése
- nagybőjt előkészítése
- lelki nap, lelki gyakorlat előkészítése
- osztálykirándulás előkészítése, értékelése
- tanév értékelése, nyári tervek
- közös film, vagy színházélmény megbeszélése

6. évfolyam

Célok, feladatok:

A legkritikusabb, a mindenbe belekötő, a mindent jobban tudó kamaszkor ideje. Elkezdődik a gyermeki éntől való menekülés, kialakul az önvizsgáló lélekállapot. A barátságoktól lassan az egyéni, igazi barát felé fordul. Feladatunk, hogy ebben a nehéz korszakban önmaga, indulatai és kapcsolatai egyre jobb „kezelését” segítsük. Ugyanakkor fontos ebben az életkorban a fiúknál a „fiúbanda”, lányoknál a barátnők köre.

A közösségépítés folytatása, a kezdődő konfliktusok kezelése, és azok megbeszélése kiemelt feladata a korszak közösségi életének. Az osztályfőnök kreatív, drámapedagógiai eszközökkel segítheti ezeknek a problémáknak megoldását.

A pubertás kor, egészség nevelés és a testi lelki változások megbeszélése az iskola pszichológusával és a védőnő közreműködésével történhet. Ezen témakörök, előadások, beszélgetések fontos részét képezik a tanév osztályfőnöki munkájának

Tematikus összesített óraterv

Óraszám: 36 óra / tanév

1 óra / tanítási hét

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Ünnepeink	5
2.	Családunk	4
3.	Példaképeink	3
4.	Gazdasági, pénzügyi ismeretek	4
5.	Magyarságunk	4
5.	Közlekedésbiztonság	4
7.	Értékek és erények bullying prevenció (4 óra)	4
8	Aktualitások, értékelés, adminisztráció	8
Összesen		36

A NAT 2020 alapján megfogalmazott egyén és közösség témakörben a hagyományos osztályfőnöki munka kap teret. Ennek – a szervezői, adminisztratív és értékelő munkán túl – kiemelt feladata az együttműködés és a kommunikáció kompetenciáinak fejlesztése. Emellett az osztályközösség vagy tanulócsoporthoz által vállalt feladat teljesítésén keresztül a konfliktusos, együttműködési helyzetekre adott minták és reflexiók, továbbá a folyamat értékelésének eszközei is érdemi fejlesztési lehetőséget kínálnak. Ebbe tartoznak az iskoláról, iskola közösségéről való ismeretek, a jelen, múlt eseményeinek feldolgozása, az ünnepek közös megélése, szokások, hagyományok felelevenítése, és a család kiemelt szerepe, mint minden emberi közösség alappillére.

A tanulásmódszertan: tanulás tanulása témakörben a fejlődő szemléletmód megalapozása mellett saját tanulási stílus feltárása és az egyes tanulási stílusokhoz igazodó technikák gyakorlása áll középpontban.

A gazdasági ismeretek témakörben alapvető pénzügyi ismeretek elsajátítása áll a középpontban. Mi a pénz, hogyan alakult ki, mi adja az értékét. A pénz kezelésének módjai, zsebpénz, költőpénz, munkabér, pénzügyi tudatosság.

A közlekedésbiztonság témakörében kiemelt hangsúllyal kell átadni a gyalogos közlekedéssel, illetve a közlekedési jelzések hierarchiájával, valamint a jelzőtáblák és az útburkolati jelek szerepével kapcsolatos ismereteket. Különös hangsúlyt kell fektetni a kerékpáros közlekedés szabályaira, veszélyeire, mivel iskolánkba nagyon sok diák jár biciklivel napi szinten.

Értékek, erények témakörben a korosztályra jellemző testi-, lelki bántalmazás áll a középpontban. Fontos terület lett a digitális közösségi platformokon való bántalmazás, és azok különféle formái. Ki lesz bántalmazó, kiből lesz áldozat.

Az aktualitások a következőket tartalmazhatják:

- tanév előkészítése, tisztségviselők megválasztása, balesetvédelem
- advent, karácsonyi előkészület
- félév értékelése
- nyárböjt előkészítése
- lelki nap, lelkigyakorlat előkészítése
- osztálykirándulás előkészítése, értékelése
- tanév értékelése, nyári tervek
- közös film, vagy színházélmény megbeszélése

7. évfolyam

Célok, feladatok:

Ez a kamaszkornak az a szakasza, amikor nagyon érzékeny és bizonytalan önmagában a gyermekkorból éppen kinövő ember, ugyanakkor az érzelmei látható megnyilvánulásait szégyelli és jelentkezik a jellegzetes kamaszkori gátlásosság is. Nagy empátiával és kellően tapintatos, de határozott segítségnyújtással kell építeni személyiségét és formálni az osztályközösséget is. Problémát okozhat ebben a korban a koedukáció is, a nemek közötti nagy különbségek miatt.

A fiúkra jellemző sajátosságok:

- Szellemi éhség, az értelmi világ megtapasztalni akarása
- Tudásvágy, természettudományok szeretete
- Ideges nyugtalanság szakasza ez, a szemtelen közbeszólások kezdete (ezért fontos illetlen, viselkedési szokások!)
- Közösségek, kis csoportok (gittegylet) kora, ha van jó, a szeretet alapján álló igaz, megvalósítható cél, akkor helyes irányítás mellett kialakul a jó osztályközösség, mert él a csoportszellem
- A vezéregyeniség, a legtöbb férfias tulajdonsággal rendelkező gyermek köré csoportosulnak, ezért az osztályfőnöknek nagyon fontos a jó vezéregyeniségek megnyerése, kiválogatása a kellő feladatra
- A folyamatos figyelem max. 20', ez a dekoncentráltság kora
- A fiúk érdeklődése kifelé, a lányoké befelé irányul
- A példakép válogatás ideje ez – sportolók, történelmi hősök, színészek, szent férfiak (lányoknál nők) csodálata, utánzása, képek-, aláírások gyűjtése hírességektől
- Az otthoni nagy viták, ellenszegülések kezdete – saját vélemény kialakulása
- Nagyfokú érzelmi ingadozások, látványos veszekedések és kibékülések kora
- A jó nagy „kibeszélések” ideje – ezért fontos az osztályfőnök – a gyermek, ill. a lelki vezető – gyermek beszélgetése.
- Tehát, ez a lelki vezetés elindulásának ideje, az elidegenedés kezdete is, amikor eltávolodik a szülőtől – és az osztályfőnöknél, vagy a lelki vezetőnél keres támaszt – nagyon fontos a nála néhány évvel idősebb, megbízható, jó értékrendű fiatalok bevonása a nevelő folyamatba!
- Nevelni elsősorban a közösség nevel, ezért annak alakítására kell nagy hangsúlyt fektetnie az osztályfőnöknek
- Rendkívül fontos ebben a korban a sok közös – iskolán kívüli – program

Óraszám: 36 óra / tanév
1 óra / tanítási hét

Tematikus összesített óraterv

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Ünnepeink	4
2.	Családunk	4
3.	Példaképeink	6
4.	Gazdasági, pénzügyi ismeretek	6
5.	Védőnői prevenció	4
6.	Tanulásmódszertan	4
7.	Aktualitások, értékelések	8
	Összesen:	36

Egyéni és közösségi nevelés része ebben az életkorban is az iskolai közösségre a család fontosságára épül. Ebben korban egyre fontosabbá válik a példaképek keresése. Nem mindegy, hogy milyen példát, gondolkodásmódot vesznek át. Ebben fontos segítség lehet, hogy közösen keressünk jó példákat a jel kor és a múlt hírességei között. (művészek, sportolók, média személyiségek)

Gazdasági és pénzügyi ismeretek elsősorban a pénz használatára, mi érték és mi nem, kérdéskörre fókuszál. Fontos tudatosítani a megfelelő pénzügyi gazdálkodás alapjait, ár-érték arány fontosságát.

A védőnő fontos feladata a kamasz kor, kezdődő serdülő kor testi változásainak, az ehhez kapcsolódó megfelelő életmód megbeszélése, a diákok meglévő kérdéseire válaszolni. Testkép, testképzavarok, étkezési zavarok, energiaitalok. Beszélgetés a legális, illegális drogokról, a tiltott szerekről.

Tanulásmódszertan témakörben elsősorban az iskola pszichológusának segítségével mérjük fel a diákok tanulási szokásait, ennek kapcsán fogalmazunk meg tanulási stratégiákat. Fontos, hogy sok újonnan belépő tantárgy tanulásmódszertani lehetőségeire is felhívjuk a figyelmet, sőt ezeket otthon is próbálják ki a diákok.

Az aktualitások a következőket tartalmazhatják:

- tanév előkészítése, tisztségviselők megválasztása, balesetvédelem
- advent, karácsonyi előkészület
- félév értékelése
- nagybőjt előkészítése
- lelki nap, lelkigyakorlat előkészítése
- osztálykirándulás előkészítése, értékelése
- tanév értékelése, nyári tervek
- közös film, vagy színházélmény megbeszélése

8. évfolyam

Célok, feladatok: Ez már nyugodtabb időszak, mint az előző év. Most célunk megszilárdítani az osztályközösséget, hogy később is megmaradjanak az értékes kapcsolatok. Meg kell szilárdítanunk a plébánia közösségéhez való tartozás tudatát, igényét is, hiszen az az ideális, ha a fiatal a plébánián lel megtartó ifjúsági közösségre. Segítenünk kell feldolgozni az erősödő nemi jellegből adódó gátlásokat és a vadhajtásokat tapintatos, de határozott türelemmel kell nyesegetni. A nyolcadik osztály végére alakuljon ki a tanulóknak a felelősségérzet és a közösségért végzett szolgálat igénye, ill. a közösség igénye. Ekkor tekinthető a maga fejlődési szintjén érett fiatalnak, aki megállja a helyét a felsőbb tanulmányokban is. Természetesen a témák és tartalmak nem különülnek el élesen egymástól. Vannak átfedések és ismétlések is.

Óraszám: 36 óra / tanév
1 óra / tanítási hét

Tematikus összesített óraterv

Témakör sorszáma	Témakör	Óraszám
1.	Önismeret	4
2.	Kommunikáció, médiatudatosság	4
3.	Családunk	5
4.	Példaképeink, emberi kapcsolataink	4
5.	Tanulásmódszertan	2
6.	A védőnő által tartott foglalkozások:	6
7.	Alkalmazkodás és biztonság	3
8.	Aktualitások	8
	Összesen	36

8. évfolyamon a közösségi nevelés (osztályfőnöki) célja a korábbiakban megkezdett közösségépítő és egyéni fejlesztő munka folytatása és bővítése. Javasolt ebben a szakaszban az iskolapszichológus segítségével a közösségi kapcsolatok (szociometria) felmérése.

Az egyén és közösség témakörben a hagyományos osztályfőnöki munka kap teret. Ennek – a szervezői, adminisztratív és értékelő munkán túl – kiemelt feladata az életpálya-tervezés és az azt megalapozó önismereti és pályaaorientációs munka. Emellett a befogadó közösség gazdagítása, a helyi és a nemzeti hagyományok ápolása, az együttműködéshez szükséges személyes és személyközi készségek fejlesztése kerül előtérbe. Ebben a témakörben kap szerepet a család, a példaképek, az önismeret, a kommunikáció és médiatudatosság fejlesztése.

A tanulásmódszertan témakörben a kudarcélmény feldolgozási módjai, a megküzdési stratégiák és a fejlődő szemléletmód továbbépítése mellett a saját tanulási stratégiák megalapozására is sor kerül, amelyek a későbbi sikeres továbbtanulást és vizsgázást is segítik.

Az egészségfejlesztés témakörben a káros szenvedélyek és az egészségügyi szolgáltatások témái segítik a tanulók tájékozódását és a helyes egészségmagatartás megalapozását. Az egészséges táplálkozás, táplálkozási zavarok.

Az alkalmazkodás és biztonság témakörben a tanulók megismerik a bántalmazás offline és online típusait és szerepeit. A tanulók megismerik a segítő szakemberek munkáját.

Az aktualitások a következőket tartalmazhatják:

- tanév előkészítése, tisztségviselők megválasztása, balesetvédelem
- advent, karácsonyi előkészület
- félév értékelése
- nagybőjt előkészítése
- lelki nap, lelkigyakorlat előkészítése
- osztálykirándulás előkészítése, értékelése
- tanév értékelése, nyári tervek
- közös film, vagy színházélmény megbeszélése

Közösségi életre nevelés (Osztályfőnöki) 9-12. évfolyam

9. évfolyam

Célok és feladatok

A tanuló ismerje és fogadja el az iskola szabályait. Lásza be, hogy szabályok nélkül nem lehet nyugodtan, biztonságosan élni. Tervezze meg napirendjét, a tanév tennivalóit.

Ne olcsó népszerűsége törekedjen. Nem mindig azt kell követni, aki a lehangosabb és a legtöbbet enged meg magának. Legyen „nyugtató” és ne felforgató tényezője osztályának. Próbáljon meg már most tudatosan küzdeni indulatai ellen. Tudjon bocsánatot kérni felelőtlen tetteiért. Önállósága nem veszélyeztetheti sem maga, sem mások testi-lelki épségét.

Ismerjen meg más vallásokat is, és lássa be, hogy az embert legjobban tisztelő, az emberi szabadságot legmélyebben elfogadó vallás a kereszténység. Tudja, hogy a babona miért káros az ember személyiségére.

Legyen tisztában a barátság fogalmával. A barátság nem egyenlő a haversággal. Tisztelje a másik emberben a nőt/férfit. Váljon egyre inkább őszinte, igaz baráttá. Tudja, hogy a titok kibeszélése, a másik ember bizalmával való visszaélés az egyik legsúlyosabb bűn az EMBER ellen. Gondoljon arra, milyen érzéseket válthat ki egy-egy meggondolatlan szava, tette a másikban. Ami neked fáj, az fáj a másik embernek is.

Érezze át a nagyszerűségét annak, ha egészségesnek született, egészsége tudatos veszélyeztetése súlyos bűn.

Tudja, hogy a kultúra igazi értékeinek megismerése fejleszti személyiségét, míg a giccs, bővli, ízléstelenség rombolja személyiségében az értéket.

Óraszám: 1 óra/hét
36 óra/év

Ajánlás az éves óraszám felosztására

	Témakörök	Óraszám
1.	Közösségi nevelés, jellem nevelés, önismeret	8
2.	Fenntarthatóság, környezettudatos életmód	6
3.	Pénzügyi, gazdasági ismeretek	4
4.	Emberi kapcsolatok	4
5.	A szabadidő jó felhasználása	4
6.	Aktualitások, készülés iskolai programokra	8
	Összesen	37

Az egyén és közösség témakörben a hagyományos osztályfőnöki munka kap teret. Ennek – a szervezői, adminisztratív és értékelő munkán túl – kiemelt feladata az együttműködés és a kommunikáció kompetenciáinak fejlesztése. Emellett az osztályközösség vagy tanulócsoporthoz által vállalt feladat teljesítésén keresztül a konfliktusos, együttműködési helyzetekre adott minták és reflexiók, továbbá a folyamat értékelésének eszközei is érdemi fejlesztési lehetőséget kínálnak.

Fenntarthatóság, tudatos életmód. Ökolábnyom. Földünk és környezetünk védelme, a tudatos gazdálkodás erősítése.

Pénzügyi és gazdasági ismeretek kapcsán a pénz története, pénz szerepe a gazdaságban társadalomban. Kriptovaluták szerepe, elterjedése. Fontos cél felhívni a figyelmet a pénzügy gazdálkodás veszélyeire is.

Emberi kapcsolataikban egyre nagyobb szerepet kapnak a párkapcsolatok. Milyen az egészséges párkapcsolat, mi az ami nem férhet bele egy ilyen kapcsolatba (zsarolás, fenyegetés, lelki, testi bántalmazás, stb...). Mi fontos egy párkapcsolatban (Őszinteség, titoktartás, bizalom, becsület, hűség)

A barátság, fiúk-lányok kapcsolata – őszinteség, meggondoltság

Szabadidő eltöltésében egyre nagyobb szerepe van a digitális világnak. Milyen más lehetőségi vannak a kulturált, de kikapcsoló szórakozásnak.
(Pl: Önművelés, zenehallgatás, művészetek, tánc, kiállítás, múzeum, hangverseny, film, színház)

Az aktualitások a következőket tartalmazhatják:

- tanév előkészítése, tisztségviselők megválasztása, balesetvédelem
- advent, karácsonyi előkészület
- félév értékelése
- nagybőjt előkészítése
- lelki nap, lelkigyakorlat előkészítése
- osztálykirándulás előkészítése, értékelése
- tanév értékelése, nyári tervek
- közös film, vagy színházélmény megbeszélése

10.évfolyam

Célok és feladatok

A tanuló érezze át annak felelősségét, hogy embernek született (Isten képmása). Tudja, hogy ő egyszeri és megismételhetetlen. Tudja, hogy életét ajándékba kapta.

Érezzen felelősséget környezetéért, lássa be, hogy a környezet pusztulása az ember pusztulását is okozza. Tudjon a technikai civilizáció káros következményeiről (környezetszennyezés, zaj, elidegenedés, neurózis stb.).

Tudja és fogadja el, hogy teste nem az ő tulajdona, hanem Istené, így keresztény kötelessége is óvni, védeni, megőrizni az egészségét. Testét nem kell szégyellnie, még ha nem is olyan, amilyennek ő szeretné, hiszen Isten álmodta meg őt ilyennek. Az igazi értékek az emberen belül vannak!

Már most tudatosan készüljön eljövendő hivatására, és ezért tegyen meg minden tőle telhetőt (egészségvédelem, tanulás, testedzés, képességei reális számbavétele stb.). Választott hivatásának az árnyoldalait is igyekezzon megismerni, ne csak a pozitívumokat.

Érezze át, hogy kereszténysége azt is jelenti, ki kell állnia az elnyomottak, igazságtalanul szenvedők mellett.

Értse meg, hogy ő személy szerint is felelős a magyarság jövőjéért, fejlődéséért. Nem lehet mindig másoktól várni a megoldást. A hazaszeretethez tartozik anyanyelvének helyes használata is.

Lehetőségei szerint óvja a természetet, figyelmeztesse a károkozókat. Érezze át annak a felelősségét, hogy ajándékba kaptuk a Földet, nincs jogunk tönkretenni.

Óraszám: 1 óra/hét
36 óra/év

Ajánlás az éves óraszám felosztására

	Témakörök	Óraszám
1.	Egyén és közösség, közélet	4
2.	Egészséges életmód	4
3.	Hivatáskeresés, pályaorientáció	6
4.	Pénzügyi, gazdasági ismeretek	4
5.	Környezetvédelem	4
6.	Pályaválasztás, pályaorientáció	6
7.	Aktualitások, készülődés iskolai programokra	8
	Összesen	36

Egyén és közösség témakörben gyermekkor, ifjúkor, felnőttkor, öregkor jellemzői, generációk együttélése.

Halál, betegség elfogadása

A keresztény ember társadalmi felelőssége, felelősségvállalás, értékek melletti kiállás az iskola közösségében, egyéb külső közösségekben, a társadalomban. Mi a személy felelőssége?

A fogyasztói társadalom jellemzői, hatásai az életünkre, életmódunkra

Az egészséges életmód kapcsán egyre inkább tudatosítani kell, hogy mindenki egyénileg felelős testi-lelki egészségéért. Életmódváltás, étkezés fontosságam sportolás, kikapcsolódás. Életmód terv kidolgozása.

Pénzügyi ismeretek kapcsán szintén a tudatos döntések előkészítése a cél. Mit jelent gazdálkodni? – a háztartások gazdálkodása: családi költségvetés, megtakarítások, korszerű pénzkezelés
Pénzügyi céljaink: megtakarítás, befektetés, hitelek

Fenntarthatóság, tudatos életmód. Földünk és környezetünk védelme, a tudatos gazdálkodás erősítése. Öko háztartás, szelektív hulladékgazdálkodás, energiatakarékosság.

Főgimnáziumban végig kiemelt figyelmet kap a hivatás keresése, a pályaorientáció. Az éves egy pályaorientációs napon kívül, az osztályfőnöki órákon is teret kell biztosítani szakmák, pályák, hivatások megismerésére. Szülők, régi diákok beszámolóit, egyéni kutatás egyes szakterületekről meghatározó lehet egy-egy diák döntésének segítésében, meghozatalában.

Az aktualitások a következőket tartalmazhatják:

- tanév előkészítése, tisztségviselők megválasztása, balesetvédelem
- advent, karácsonyi előkészület
- félév értékelése
- nagybőjt előkészítése
- lelki nap, lelkigyakorlat előkészítése
- osztálykirándulás előkészítése, értékelése
- tanév értékelése, nyári tervek
- közös film, vagy színházélmény megbeszélése

11. évfolyam

Célok és feladat

A tanuló lássa be, hogy értelmünk véges, nem tudunk vele mindent felfogni. „Boldogok, akik nem látnak, és mégis hisznek.” Érezze annak súlyát, hogy döntenie kell további életéről, sorsáról.

Legyen tisztában azzal: a keresztény élet nem azt jelenti, hogy mindig az élet napos oldalán fog járni, és nem lesznek nehézségei, próbatételei. Soha ne feledje, hogy az Isten megpróbálja azokat, akiket szeret, de soha sem hagy magunkra minket. Higgye, hogy olyankor van hozzánk legközelebb, amikor mi talán a legtávolabbinak érezzük. Az Istent ne tekintse „automatának”, aki mindig az ő kívánságainak megfelelően dönt. Kapcsolódjon be aktívan az egyház életébe: ifjúsági találkozók, ministrálás, közösségi élet, templomi szolgálat, karitás.

Tudja, hogy a média nem mindig az igazságot közvetíti, hanem az éppen akkor divatos eszméket. Legyen tisztában azzal, hogy nagyon erősen képes befolyásolni a közvéleményt. Keressen segítőköt ahhoz, hogy ki tudjon tartani saját véleménye mellett (szülő, idősebb barát, lelki vezető). Ismerjen katolikus fiataloknak szóló kiadványokat. Kísérje figyelemmel a TV-ben, rádióban elhangzó katolikus adásokat.

Legyen képes megszervezni egy-egy családi vagy osztályünnepet. Legyen igényes az ünnepléssel kapcsolatban. Tudja, hogy a tartalmatlan „szórakozás” rombol, és nem épít.

Tanulja meg: a szentek azáltal váltak szentekké, hogy nem hagyták befolyásolni magukat a kor divatjától vagy a politikai erőkötől, örök értékekhez ragaszkodtak akár életük árán is.

Tudjon elfogadni nehéz embereket is. Lássa be, hogy neki is vannak kevésbé jó tulajdonságai, és ezért ezt másokban is el kell tudni fogadni. Sokszor az életben a nehéz emberek többet segítenek nekünk, mint gondoljuk. Alakítsa felelősen baráti kapcsolatait, párkapcsolatát!

Óraszám: 1 óra/hét
36 óra/év

Ajánlás az éves óraszám felosztására

	Témakörök	Óraszám
1.	Közösség és egyén szerepe	3
4.	Média	3
5.	Ünnepek	4
6.	Egészségfejlesztés, nevelés	4
7.	Emberi kapcsolatok	6
	Aktualitások, készülés iskolai programokra	9
	Összesen	37

Az előző években elfogadott közösségi normák következetes gyakorlása, befogadó, gondolatokra nyitott közösség építése, az együttműködés szabályai és módjai az osztályközösségen vagy tanulócsoporton belül, az egyéni felelősség gyakorlása, kommunikáció a csoportban, együttműködési és konfliktushelyzetekben,

Média szerepe a társadalomban, hogyan befolyásolja értékrendünket, gondolkodásunkat. Milyen eszközei vannak a médiának a társadalom befolyásolására?

A közös ünnepek, hagyományok megismerése és részvétel azok ápolásában, a helyi megemlékezéseken való aktív részvétel, készülés műsorokkal egyéb programokkal. Iskola hagyományainak továbbadása az alsóbb évfolyamoknak. Ide tartozik a szalagavató és ballagás előkészülete is.

Az egészséges életmódra nevelés alapvetően szakemberek bevonásával (iskola pszichológusa, védőnő, iskola-, vagy gyermekorvos) történik. Fontos, hogy a diákok az őket foglalkoztató kérdésekre kapjanak szakszerű válaszokat. Javasolt még az együttműködés az iskola biológia, természettudomány szakos pedagógusaival.

Emberi kapcsolataink témakör készít fel az önálló felnőtt életre: Az én-te kapcsolat, barátság, szerelem, házasság, elköteleződés
Mások szerepe a helyes önismeret kialakításában, mások helyes megismerése

Az aktualitások a következőket tartalmazhatják:

- tanév előkészítése, tisztségviselők megválasztása, balesetvédelem
- advent, karácsonyi előkészület
- félév értékelése
- nagyböjt előkészítése
- lelki nap, lelkigyakorlat előkészítése
- tanév értékelése, nyári tervek
- szalagavató, ballagás előkészületei

12.évfolyam

Célok és feladatok

A tanuló érezze át annak súlyát, hogy lassan felnőtté válik, és mások is e szerint fogják megítélni tetteit. Tudja, hogy a felnőttég nemcsak jogokban, hanem elsősorban kötelességekben nyilvánul meg. Személy szerint ő is felelős a világ alakulásáért.

Mindaz, amit eddig tanult, megélt, tapasztalt, vezesse el önálló véleményre, melyet nem ad fel divatok kedvéért vagy a könnyebb érvényesülésért.

Ne mindenáron akarjon változtatni, soha ne feledje, hogy erőszakkal a jót sem lehet elfogadtatni felnőtt emberekkel. Személyes példájával hasson. Mielőtt bármit tesz, gondolja át tettének lehetséges következményeit.

Legyen tisztában azzal, hogy az életben alá-fölérendeltségi viszonyok vannak, és ezek az élet természetes velejárói. Ha jól működnek, nem gátolják, hanem segítik az egyént. Az alkalmazkodás nem jelent szolgálalkúséget, de ésszerű kompromisszumok elengedhetetlenek az életben. „A fejfel a falnak menés” nem építi, nem viszi előre sem az egyént, sem a közösséget.

Óraszám: 1 óra/hét
30 óra/év

Ajánlás az éves óraszám felosztására

	Témakörök	Óraszám
1.	Közösség, egyéni nevelés	6
2.	Pénzügyi ismeretek	4
3.	Pályaválasztás, pályaorientáció	6
4.	Egészségfejlesztés, egészségnevelés	6
	Aktualitások, készülés iskolai programokra	8
	Összesen	30

Közösségi és egyéni nevelés szempontjából a gimnázium végén beszélgetés: mit kaptam, miben változtam az évek alatt. Az iskolában, családban megkapott, magunkévá tett értékek felismerése. Lényeglátás, önálló ítéletalkotás, eszmények, állandó nyitottság: az igazra, szépre, jóra.

Pénzügyi ismeretek kapcsán szakértő előadó (szülő, meghívott vendég) bevonása javasolt. A gimnáziumi évek után saját pénzügyi döntéseket kell meghozni: ösztöndíj, kollégium, szállás, diákhitel, munkavállalás-munkabér, befektetések. Pénzügyi alapfogalmak tisztázása: hitel, kamat, THM, bankszámla, folyószámla, hitelkártya, stb...

Pályaválasztás témakörben az egyetemi karok, szakok megismerése, beszélgetés a diákokkal: ki miért döntött egyik, másik egyetem szak mellett, ki nem tudott még dönteni, a gimnázium utáni munkavégzés lehetőségei.

Az egészségfejlesztés témakörben az egészséges környezet és egészséges jövőkép témái a felnőtt életre készítenek elő, a fenntarthatóság szemléletmódját megerősítve, valamint a személyes felelősség gyakorlásának kompetenciáit fejlesztve.

Az aktualitások a következőket tartalmazhatják:

- tanév előkészítése, tisztségviselők megválasztása, balesetvédelem
- advent, karácsonyi előkészület
- érettségi jelentkezés, felvételi eljárás adminisztráció
- szalagavató, ballagás előkészületei
- félév értékelése
- nagybőjt előkészítése
- lelki nap, lelkigyakorlat előkészítése
- tanév értékelése, nyári tervek

